

MATERIÁLY

X MEZINÁRODNÍ VĚDECKO - PRAKTICKÁ
KONFERENCE

«AKTUÁLNÍ VYMOŽENOSTI VĚDY - 2014»

27–30 června 2014 roku

Díl 6
Historie
Filosofie
Politické vědy

Praha
Publishing House «Education and Science» s.r.o
2014

Есбол Г.Ш.

А.Байтұрсын атындағы Қостанай Мемлекеттік Университет

АХМЕТ БАЙТҰРСЫНҰЛЫНЫҢ ИМАНДЫЛЫҚ ТАҒЛЫМДАРЫ

«Тәрбиелі – тәртіптің құлы»

Бауыржан Момышұлы

XX ғасырдың 90-шы жылдары ғаламдағы көптеген елдер қоғамды жетілдірудің яғни бұқараның көңілінен шығатын бірден-бір тиімдісі деп демократиялық жолды таңдады, КСРО төңірегінде де жариялық, сөз бостандығы деген ұранмен жаңа заманға қадам басты. 1988 жылы қазақ қоғамы да ұмытыла бастаған рухани қазынамызбен қауышуға мүмкіндік алды. Бұл ұлттық тарихымызда қайта жаңғыру кезеңі ретінде есте қалмақ. Сонау сталиндік тоталитарлық кейін кеңестік жүйе «сорпаның майын сүзіп алсаң, суы қалады» қағидасымен ұлттық тарихымызды естен шығаруға кеңес адамын тәрбиелеп, құлдық етуге ғана бар күштерін жұмсады. «Аққа-құдай жақ» дегендей жазығысыз қырылған ұлтжанды кеменгерлерімізбен қайта табысып жатырмыз. Соның бірі XX ғасырдың 37 жылдарында құрбан болып кеткен аяулы арысымыз А.Байтұрсынұлы «Жүргіншілер мен иттер» мысалында қоғамдық қарым-қатынастар турасында:

Кеш мезгіл келе жатты екі кісі,

Сөйлесіп, кеңесерлік болып ісі. [1]

(Байтұрсынов А. Ақ жол. Алматы, 1991.-45 бет.)

Мұнда, адамдар арасындағы татулық, қауымдағы ортақ істің жанданып, болашаққа деген ұмтылысын көрсетсе:

Арсылдап бір ит шығып қақпа астынан,

Бөлінді екеуінің әңгімесі. [1]

Жер шарындағы Ирак, Палестина, бүгінгі Украинада кезінде тұрақтылық болып жатқанда сырттан көреалмаушылық, саяси-экономикалық мүддені көздеген күштердің туыстас елдердің арасына түсіп арандату жолына түскенін байқап отырмыз.

Бүгінгі ғаламдасу заманында нарықтық экономикалық қарым-қатынас үстемдік алып отыр. А.Байтұрсынұлы сол кездің өзінде:

Тағы да бір сөз айтар келді ретім,

Жаратқан түрлі мінез құдіретім,

Біреудің малың, яки бағын күндеп,

Күншілдер жоқ па шулап итше үретін? [1]

Ахаң қандай да болмасын алмағайып кезеңдерде жаман қылықтан арылып «бір жиледен бас, бір жеңнен қол шығару» керек екенін:

Күндесіп, шуылдасып, қылсын өсек,

Етпелік сөйлеп жүр деп сөзін есеп.

Итгердей үріп-үріп тарап кеткен,
Қояды шулап-шулап үндемесек. [1]

Ахаңның ғибратынан көретініміз қазіргі тіршілікте дауласқаннан гөрі тіл табысу мен ұстамды болу «ынтымақ-елдің ырысы» қағидасын берік ұстануымыз маңыздырақ болып тұр. Сондықтан да келешек ұрпақ байлыққа ғана ұмтымай барлық істерде адамгершілікке жүгінсе өмірдің мән-мағынасы болар еді. ХХІ ғ Қазақстан 50 елдің қатарына қосылды. Әлі де талай белестерден көрінетінімізге үлкен сеніммен қараймын. Елбасы Н.Назарбаевтың сөзімен айтқанда: «Біз асқақ сезімге бөліне отырып ұлттық әрекетшілдігімізге қатысты ғасыр басында Алаш қайраткерлері бастап берген жолнұсқалар ғасыр соңында жалғасын тапты деп айта аламыз» [2] (Назарбаев Н. Тарих толқынында.-Алматы: Атамұра, 1999.-22 бет).

Қолданылған әдебиеттер

1 Байтұрсынов А. Ақ жол. -Алматы,1991.-45 б.

2 Назарбаев Н. Тарих толқынында.-Алматы: Атамұра, 1999.-22 бет.

К.ф.н. Гайков А.В.

Набережночелнинский филиал Поволжской государственной академии физической культуры, спорта и туризма, Россия

КЛУБ КАК СОЦИАЛЬНАЯ ОРГАНИЗОВАННОСТЬ

Имея в виду, что клуб – это форма организованности, обеспечивающая реализацию индивидуальных и групповых интересов, мы не исчерпываем всего многообразия смыслов, вкладываемых сегодня в данное понятие различными субъектами социально-культурной деятельности. Клубом может называться сообщество государств, профессионально ориентированная бизнес-структура, имеющая юридический статус собственника и производителя товаров и услуг, группа лиц, имеющих общность судьбы, социального статуса, или экзистенциальных ценностей. Вместе с тем, презентуя конкретную фирму в качестве клуба, её создатели с большей, или меньшей декларативностью подчеркивают отличие этой структуры от базовых институций, в рамках которых реализуется в собственном смысле клубная деятельность. Клубный статус обещает большой уровень демократичности, персонифицированности, креативности, самореализации в сравнении с другими типами социальной организованности.

В этом смысле было бы интересным и, как представляется, продуктивным сопоставление клубности, корпоративности и коллективизма, в рамках которых по-разному соотносятся холистические и персоналистические цели и ценности.

OBSAH

HISTORIE

CELKOVÁ HISTORIE

Козыбаева М.М. Благоустройство и санитарный облик городов Северного Казахстана в 1920-1930-е годы.....	3
Таңат А.С., Өтесова Г.Е. Қазақ зиялылары және қазақ тілінің мәселесі.....	5
Тафәев Г.И. Казанский этап: этническая трагедия г-язычного народа.....	11
Дулати М.Х. Кеңес үкіметі жылдарындағы Қазақстан.....	22
Соловйова Р.П. Гетьман України Іван Мазепа.....	24
Алим Э.Т. Развитие социальной рекламы.....	28
Ахметжанова Ж.Б. Тарихи өлеңдердегі тіл өрнегі.....	33

HISTORIE VĚDY A TECHNICKI

Вергунов В.А. Смирнов Ігор Васильович (1911–1993) – Видатний учений у галузі біології розмноження сільськогосподарських тварин.....	39
Kariyev Y.M. On new scientific achievements of National program «Cultural heritage» in investigating archaeological monuments in Kazakhstan.....	41

NÁRODOPIS

Жиряков О.Ю. Становлення олігархічного устрою у Венеції.....	44
Ережепова Р.Г. Қазақ шежіресі -тарихи дерек көзі.....	46

FILOSOFIE

SOCIÁLNÍ FILOSOFIE

Зеленцова М.Г. Самодетерминация и свобода личности.....	51
Джалилов К.Ш., Сарсенбеков Н.Ж. Смысл человеческого бытия как философская проблема.....	56
Есбол Г.Ш. Ахмет Байтұрсынұлының имандылық тағлымдары.....	60
Гайков А.В. Клуб как социальная организованность.....	61
Перепелицина Т.И. Философия о сущности любви.....	63
Esbol G. A. Baytursynuly a great scientist, who awoke the nation's consciousness.....	65